

De Deventer Tapijtfabriek voorheen Maurits Prins gevestigd te Dinxperlo

- R.A. Oosten -

Gepubliceerd in het VVOF-Medelingenblad, november 2009, p. 3-5.

Een heel enkele keer kom je op onze ruilbeurzen een aandeel van deze onderneming tegen. Een aandeel waar zo op het oog niets bijzonders mee is. Een aandeel als zo heel veel andere.

Toch intrigeerde mij de naam. Wat doet nu een Deventer Tapijtfabriek in Dinxperlo, een grensplaats in de Gelderse Achterhoek. En dan blijkt er toch nog een interessante geschiedenis aan vast te zitten.

In het jaar 1853 stichtte Maurits Prins, afkomstig uit Arnhem, in Deventer een tapijtfabriek. Deventer had al een traditie op dit gebied, want al in 1797 werd er een “catoenfabricq” opgericht, die uitgroeide tot een tapijtfabriek. Deze Maurits Prins was één van de stichters van de Joodse gemeente in Deventer. Zijn zoon Maurits Philip Prins (geb. in 1840) kwam in 1875 naar Dinxperlo en stichtte daar een filiaal van de fabriek onder de naam “Deventer Tapijtfabriek Maurits Prins”. Dit vanwege de gunstige geografische ligging ten opzichte van Duitsland.

In 1882 ging Maurits Philip Prins met zijn grote gezin in Dinxperlo wonen. Dit bleek van grote betekenis voor de Dinxperse gemeenschap te zijn. De familie Prins ijverde voor betere leef- en werkomstandigheden in Dinxperlo. Met hun sociale bewogenheid waren zij hun tijd ver vooruit. Het gehele

personeel van de fabriek kwam in een collectieve ziektekostenverzekering. Dat was toen nogal ongewoon. De kapitaalbezitters uit die tijd waren er in het algemeen niet zo voor de arbeiders op hun rechten te wijzen. In 1889 kwam er een nieuwe synagoge voor de Joodse gemeenschap. Ook had de familie een groot aandeel in de aanleg van de spoorlijn Dinxperlo – Varsseveld in 1904 en de telefoonverbinding in 1907. Er kwam een wijkverpleegster en er werd een zwembad aangelegd. Toen in 1914 de stroomlevering uit Duitsland vanwege oorlogsomstandigheden werd stopgezet, zorgde de fabriek er voor dat het dorp toch electriciteit had. Rond 1905 werkten er meer dan 100 mensen op het bedrijf.

Het bedrijf werd later voortgezet door de neven Maurits Philip en Maurits Prins. Zij werden respectievelijk Lange Mau en Kleine Mau genoemd. Onder hun leiding maakte de tapijtfabriek een ongekennde bloei door.

Maar toen kwam de Tweede Wereldoorlog. Voor de Joodse familie Prins werd het steeds moeilijker het bedrijf nog te leiden. Om te voorkomen dat de Duitsers het bedrijf zouden confisqueren, werd de fabriek in 1941 aan Veneta in Hilversum verkocht. Mondeling werd overeengekomen dat het bedrijf na de oorlog door de familie zou worden teruggekocht.

In 1942 werd de familie Prins de grond te heet onder de voeten. In het geheim waren plannen gemaakt om via Zwitserland naar Engeland te ontkomen. Met Johannes Nusselder van de boerderij Caspershuis in De Heurne werd afgesproken dat hij ze 's morgens heel vroeg met paard en wagen naar station Lieveelde zou brengen. De familie kwam echter op het afgesproken tijdstip niet opdagen. Door verraad waren ze de avond tevoren opgepakt, evenals de man die de valse persoonsbewijzen in ontvangst zou nemen. De familie werd afgevoerd naar Auschwitz. Geen kwam terug, allen zijn omgekomen in Auschwitz en in Sobibor.

De in 1941 gemaakt afspraak kon dus niet meer uitgevoerd worden. Is dat misschien de reden dat de onderneming in 1952 heet: "De Deventer Tapijfabriek voorheen Maurits Prins" ?

Door het zware bombardement van Dinxperlo lag de fabriek in puin. Na de oorlog wordt de fabriek herbouwd.

De jaren 1960/1970 zijn goede jaren voor de Nederlandse tapijtindustrie. Door de stijgende welvaart werd meer geld besteed aan de verbetering van het woonklimaat. De fabriek in Dinxperlo maakt nu Wilton-, Bouclé- en Haarvilttapijt. Maar dan komen de magere jaren. Veneta keert voor het laatst dividend uit over het boekjaar 1973/74. De verliezen lopen op, op een gegeven moment tot f 450.000 per maand. Er moet dus wat gebeuren. Eind 1977 wordt besloten de 145 Hilversumse werknemers te ontslaan, de gebouwen in Hilversum te verkopen en de productie van Hilversum over te brengen naar Dinxperlo. Daar werken op dat moment 35 à 40 mensen.

Het gaat nu hard achteruit. Op 18 april 1978 wordt het faillissement van Veneta uitgesproken. Op 28 april 1978 gaan de aandelen uit de notering. Voor de aandeelhouders is niets meer over.

Wat overblijft is een simpel aandeel in de verzameling. Maar wel een aandeel met een interessante, doch ook tragische, geschiedenis.